

12

การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ตรงตาม ความต้องการของสถานประกอบการ

โรงเรียนปัญญาภิวัตน์ เทคโนโลยี

ชื่อผู้เขียน นายกิตติ รัตนราชี
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียน
ที่อยู่ 20/29 หมู่ 2 ซอยงามวงศ์วาน 23 ถ.งามวงศ์วาน ต.บางเขน อ.เมือง จ. นนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 0-2591-9123-5 โทรสาร 0-2591-9126
อีเมล Kitti_iso@hotmail.com เว็บไซต์ www.panyapiwat.ac.th

สรุปจุดที่เป็น “วิธีปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม”

- 1) ร่วมมือกับสถานประกอบการในการวิเคราะห์มาตรฐานอาชีพหรือมาตรฐานการปฏิบัติงานของพนักงานแต่ละระดับ
- 2) วิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตร แผนการเรียน จุดประสงค์และมาตรฐานรายวิชาแต่ละรายวิชาของนักเรียนแต่ละระดับชั้นปี
- 3) จัดทำความสัมพันธ์และความสอดคล้องระหว่างมาตรฐานอาชีพและมาตรฐานรายวิชา
- 4) พัฒนาหลักสูตรและแผนการสอนให้สอดคล้องมาตรฐานการปฏิบัติงานของพนักงานแต่ละระดับตำแหน่งงาน
- 5) จัดทำสมรรถนะผู้เรียนโดยยึดตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของพนักงานจากสถานประกอบการ
- 6) ดำเนินการพัฒนาภายใต้การกำกับดูแลจากผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการและความร่วมมือของผู้เชี่ยวชาญที่เป็นตัวแทนจากสถานประกอบการ

ประสิทธิผล

- 1) จำนวนรายวิชาของหลักสูตรธุรกิจค้าปลีกที่สอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานประกอบการเพิ่มขึ้นจากที่ไม่มี จำนวน 39 รายวิชา
- 2) อัตราของจำนวนนักเรียนที่มีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของพนักงาน ระดับตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้จัดการร้าน เพิ่มขึ้น จาก 43% เป็น 63%

1. บทสรุปของผู้บริหาร

จากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 2 ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งเน้นการผลิตและพัฒนากำลังคนให้ได้คุณภาพมาตรฐานตรงตามความต้องการของภาคการผลิต การค้าและการบริการสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสายวิชาชีพที่มีระดับมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน ทำให้มีงานทำ มีรายได้ดี และสามารถเทียบมาตรฐานกับระดับมาตรฐานสมรรถนะสากล รวมถึงการปรับสัดส่วนของนักเรียนสายอาชีพ ให้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 60 จากเดิม ร้อยละ 40 นั้น

โรงเรียนปัญญาภิวัฒน์ เทคโนโลยี เป็นสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนระดับอาชีวศึกษา หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม สาขางานธุรกิจค้าปลีก โดยจัดการเรียนการสอนในรูปแบบทวิภาคี (Dual Vocational Training : DVT) ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ในสาขาวิชาชีพอย่างแท้จริง สามารถประกอบอาชีพและต่อยอดสู่การเป็นเจ้าของกิจการหรือผู้ประกอบการระดับ SMEs ได้

โรงเรียนปัญญาภิวัฒน์ เทคโนโลยี ได้ตระหนักถึงเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาให้มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของภาคธุรกิจ จึงได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสาขางานธุรกิจค้าปลีก ระดับ ปวช. ภายใต้หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรของสำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) โดยนำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualification Framework : NQF) ระดับ 1 – 3 ของสภาการศึกษาที่ได้ยกวางขึ้นมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานสมรรถนะ (Competency Standard) อาชีพธุรกิจค้าปลีกประเภทร้านสะดวกซื้อ (Convenience Store) ด้วยการวิเคราะห์อาชีพ (Occupational Analysis) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์หน้าที่ (Functional Analysis Technique) เพื่อทั้งนี้กำหนดหน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และสมรรถนะย่อย (Element of Competence) ภายใต้การกำกับดูแล การวิพากษ์ การแสดงความคิดเห็น การยอมรับ ความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการด้านค้าปลีกของประเทศไทย

ภายหลังจากพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะสาขางานธุรกิจค้าปลีกเสร็จสิ้น โรงเรียนฯ ได้ขยายผลไปสู่การพัฒนาหลักสูตรรายวิชา โดยการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนด และการประเมินผลผู้เรียน โดยผลปรากฏว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในรายวิชาเดียวกันของภาคเรียนก่อนหน้า

2. ประวัติองค์กร

โรงเรียนปัญญาภิวัฒน์ เทคโนโลยี เป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ก่อตั้งโดยบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2547 และได้ดำเนินการเปิดรับนักเรียนนักศึกษาใหม่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 เป็นต้นมา

ปัจจุบัน โรงเรียนเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก และสาขาวิชาไฟฟ้า กำลังในรูปแบบทวิภาคี ซึ่งเป็นการเรียนการสอนโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

วิสัยทัศน์ (Vision)

“เป็นสถาบันการศึกษาชั้นนำในการผลิตบุคลากร ที่เน้นการเรียนรู้ภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับภาคปฏิบัติ เพื่อให้ได้พนักงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตรงตามความต้องการของภาคธุรกิจในประเทศไทย”

พันธกิจ (Mission)

1. ผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่ตรงกับความต้องการของภาคธุรกิจ มุ่งเน้นการผลิตบุคลากรคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมในสาขาวิชาตามปริมาณและพื้นที่ที่ภาคธุรกิจต้องการ
2. ดำเนินการด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เป็นที่องค์กรที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม
3. จัดการศึกษาในระบบทวิภาคีด้วยหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ เพื่อสร้างคุณค่าทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียน สถานประกอบการ ชุมชนและสังคม
4. พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียน และผ่านระบบสื่อสารทางไกลให้มีประสิทธิภาพด้วยระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย
5. สร้างพันธมิตรกับสถาบันการศึกษา เพื่อเป็นเครือข่ายในการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพต่อภาคธุรกิจ
6. บริหารการศึกษาโดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน สมศ.และแนวทางของ TQM อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
7. สร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาครู บุคลากร และผู้บริหารโรงเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อมุ่งสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยใช้เกณฑ์รางวัล TQA

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก และสาขาวิชาไฟฟ้า กำลัง เพื่อผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพ และพร้อมที่จะร่วมงานกับหน่วยงานกับหน่วยงานต่างๆ ในกลุ่มบริษัทเจริญโภคภัณฑ์ , บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทอื่นๆ
2. เพื่อส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ ทางด้านการบริหารจัดการและธุรกิจค้าปลีกจากประสบการณ์ของเราให้กับ สังคม ชุมชน ธุรกิจขนาดย่อม สถาบันการศึกษาอื่นๆในรูปแบบของการสัมมนา การจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้น ฯลฯ
3. เพื่อสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาล ให้การเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษา มีคุณภาพมากขึ้นและสามารถผลิตบุคลากรให้ตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้เกิดความก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

3. การเรียนรู้ ความคาดหวังของ “ลูกค้าของกระบวนการที่นำเสนอ”

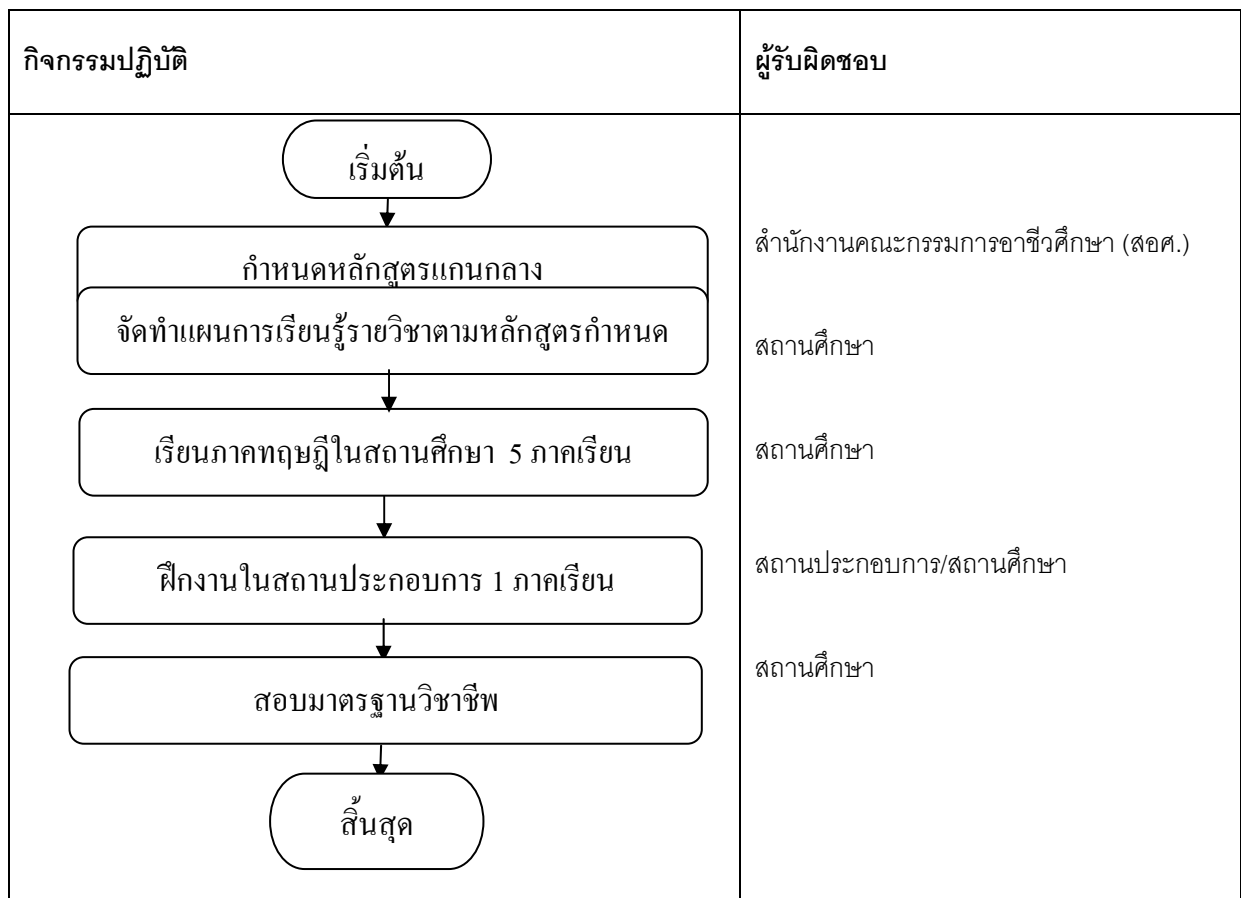
การเรียนรู้กับความคาดหวังของผู้เรียน การเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญยิ่งของการพัฒนามนุษย์ให้เจริญเติบโต งดงามไปสู่ความสมบูรณ์ พร้อมของชีวิต คือ เป็นคนดี คนเก่ง ที่มีความสุข และมีความใฝ่รู้ ซึ่งเป็นไปตามหลักของการ ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน อีกทั้งแนวทางการปฏิรูปการศึกษามีเป้าหมายที่จะมุ่งพัฒนาคุณภาพ คนไทยยุคใหม่ ให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา, 2552) โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้บัญญัติไว้ ดังนั้น ผู้เรียนจึงเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการปฏิรูปที่ดำเนินอยู่ จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิด ความคาดหวังกับความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นมากขึ้นน้อยแตกต่างกันในแต่ละบุคคล โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น เพศ เชื้อชาติ ฐานะทางสังคม ความล้มเหลวและความสำเร็จในอดีต เป็นต้น แต่สิ่งที่น่าจะเป็นความคาดหวังเดียวกัน ของผู้เรียน คือ การศึกษาจะนำมาซึ่งความสำเร็จในชีวิตโดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งควรมี ลักษณะ คือ เรียนรู้อย่างมีความสุข เรียนรู้จากการได้คิดและลงมือปฏิบัติจริง เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและ เรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น เรียนรู้แบบองค์รวมหรือบูรณาการ และควรเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง (นวล จิตต์ เขาวงกิตพงศ์ , 2545)

คาดหวังของผู้บริหารสถานประกอบการใน 3 ลักษณะ คือ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ ด้านคุณธรรม และจริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถที่ส่งผลต่อการทำงาน โดยศึกษาทั้งในภาพรวม และเปรียบเทียบลักษณะของ บัณฑิต ผู้บริหารสถานประกอบการมีความคาดหวังต่อ ลักษณะของบัณฑิต ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ ด้าน คุณธรรมและจริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถ ที่ส่งผลต่อการทำงาน

ความคาดหวังนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนปัญญาภิวัฒน์ เทคโนโลยี ในสาขางานธุรกิจค้าปลีก จะ ได้รับการทดสอบและบรรจุเป็นพนักงานในตำแหน่งผู้ช่วยผู้จัดการร้านเซเว่นอีเลฟเว่น จากนั้นเมื่อมีประสบการณ์ ความสามารถและอายุงานเหมาะสมจะก้าวหน้าต่อไปเป็น ผู้จัดการร้านเซเว่นอีเลฟเว่น ผู้ช่วยผู้จัดการเขต (FC) ผู้จัดการ เขต ผู้จัดการฝ่าย ผู้จัดการทั่วไป และนอกจากนี้ยังมีโอกาสในการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี - โท ในสถาบันการ จัดการปัญญาภิวัฒน์ ถ้านักเรียนมีความพร้อมและอยากเป็นเจ้าของกิจการเป็นของตัวเอง ในลักษณะแฟรนไชส์ซีของ เซเว่นอีเลฟเว่น ได้ด้วยเงินลงทุนที่พิเศษสุดในเงื่อนไขของพนักงาน

4. กระบวนการและวิธีปฏิบัติในอดีต

การจัดการอาชีวศึกษาในอดีตที่ผ่านมาเป็นกระบวนการจัดที่ให้สถานศึกษา ใช้หลักสูตรจากส่วนกลาง (กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา) กำหนด ซึ่งสถานศึกษาต้องนำไปจัดทำแผนการเรียน การสอน แก่ผู้เรียนตามระยะเวลาที่หลักสูตรแกนกลางกำหนด โดยเรียนในสถานศึกษา 5 ภาคเรียน หลังจากนั้นผู้เรียนไปฝึกอาชีพในสถานประกอบการจำนวน 1 ภาคเรียน แล้วกลับมาสอบประเมินมาตรฐานวิชาชีพที่สถานศึกษา เพื่อจบ การศึกษาดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงกระบวนการและวิธีปฏิบัติในอดีต

จากภาพที่ 1 แสดงกระบวนการและวิธีปฏิบัติในอดีตวิเคราะห์สภาพปัญหาได้ดังนี้

4.1 ปัญหาการจัดทำหลักสูตรอาชีวศึกษาในอดีต

1) ปัญหาการจัดทำหลักสูตรแกนกลาง

- 1.1) หลักสูตรสำหรับผู้เรียนอาชีวศึกษาเป็นแบบ Supply Driven กล่าวคือ หน่วยงานทางการศึกษา/สถาบันการศึกษาเป็นผู้กำหนด/ผู้จัดทำ ขาดการกำหนดและการมีส่วนร่วม โดยผู้ใช้หรือสถานประกอบการ (Demand Driven)
- 1.2) หลักสูตรอาชีวศึกษาในอดีตเป็นแบบ Content Based (ยึดเนื้อหาเป็นตัวตั้ง) ทำให้ครูมุ่งเน้นการสอนเนื้อหามากกว่าการปฏิบัติจริง จึงยังไม่เป็นหลักสูตรแบบฐานสมรรถนะ (Competency - Based) ประเทศไทยยังไม่มีกำหนดมาตรฐานอาชีพ (Occupational Standard)

2) ปัญหาการฝึกงานในสถานประกอบการ

- 1.1) จำนวนชั่วโมงการฝึกตามหลักสูตรอาชีวศึกษาเพียง 1 ภาคเรียนของหลักสูตร ในระดับ ปวช.
- 1.2) การฝึกงานไม่ตรงตามสาขาวิชาที่เรียน รวมถึงลักษณะงานที่ฝึกไม่ตรงตามสาขาวิชาที่เรียน
- 1.3) สถานประกอบการไม่ค่อยให้ความสำคัญกับนักศึกษาฝึกงาน โดยยึดความคิดว่า นักศึกษาฝึกงานเพียงระยะเวลาสั้น ๆ ไม่ได้ยาวนาน การฝึกงานไม่มีประโยชน์ต่อสถานประกอบการ ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องสอนงาน

3) ปัญหาการประเมินการศึกษาและฝึกอาชีพ

- 3.1) การประเมินผู้เรียนเน้นการประเมินภาคทฤษฎีด้านความรู้ ความจำมากกว่าภาคปฏิบัติ หรือทักษะ
- 3.2) การประเมินนักศึกษาฝึกงาน เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาเป็นหลัก ส่วนสถานประกอบการจะประเมินตามเครื่องมือของสถานศึกษาที่กำหนด รายการประเมินไม่ได้เน้นสมรรถนะในงานที่ปฏิบัติ แต่เน้นทางด้านบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมทั่วไป

4.2 การเปรียบเทียบรูปแบบการจัดอาชีวศึกษาแบบนิยมทั่วไปกับแบบฐานสมรรถนะ

ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบรูปแบบการจัดอาชีวศึกษาแบบนิยมทั่วไปกับแบบฐานสมรรถนะ

แผนการเรียนการฝึกวิชาชีพแบบนิยมทั่วไป (Conventional Vocational Programs)	แผนการเรียนการฝึกวิชาชีพแบบฐานสมรรถนะ (Competency – Based Vocational Programs)
เช่น หลักสูตร ปวช. และ ปวส. ของกรมอาชีวศึกษาทุกหลักสูตร รายวิชาสามัญ วิชาพื้นฐานและบางรายวิชาชีพ	เช่น หลักสูตรระยะสั้น, หลักสูตรฝึกอบรมของกรมพัฒนาฯ รายวิชาตอนท้ายของหลักสูตร
1. ใช้ฐานเนื้อหาวิชา (Content – Based)	1. ใช้ฐานสมรรถนะ (Competency – Based)
2. ใช้ฐานของเวลา (Time – Based)	2. ใช้ฐานของสมรรถนะการทำงาน (Performance – Based)
3. อัตราการทำงานเป็นไปตามกลุ่ม (Group Paced)	3. อัตราการทำงานเป็นแบบรายบุคคล (Individual Paced)
4. ความต้องการเป็นกลุ่มเป็นชั้นเรียน (Group Needs)	4. ความต้องการเป็นรายบุคคล (Individual Needs)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

แผนการเรียนการฝึกวิชาชีพแบบนิยมทั่วไป (Conventional Vocational Programs)	แผนการเรียนการฝึกวิชาชีพแบบฐานสมรรถนะ (Competency – Based Vocational Programs)
5. ผลป้อนกลับช้า (Delayed Feedback)	5. ผลป้อนกลับโดยพลัน (Immediate Feedback)
6. ใช้ตำรา และ สมุดงาน (Textbook/Workbook Materials)	6. มอดูล และวัสดุสื่อการเรียนการสอน (Modules and Media Material)
7. ถูกจำกัดประสบการณ์งานจริง (Limited Field Experience)	7. เรียนรู้ประสบการณ์จากงานจริง (Learning in the Field)
8. สอนโดยบรรยายหรือสาธิตจากครู (Lectures, Demonstrations)	8. สอนโดยการช่วยเหลือจากวิทยากร (Assistance of Resource Person)
9. จุดประสงค์กำหนดเป็นจุดประสงค์ทั่วไป (General Objective) องค์ประกอบของจุดประสงค์ทั่วไป คือ พฤติกรรม หรือ behavior (ทำนองที่ว่า มีความรอบรู้มากมาย แต่ทำอะไรเป็นชิ้น เป็น อันไม่ได้)	9. จุดประสงค์กำหนดเป็นจุดประสงค์เฉพาะ (Specific Objectives) องค์ประกอบของจุดประสงค์ที่เป็นปลายทางคือ Element (หน่วยย่อย) ซึ่งเป็น accomplishment (ความสำเร็จ) (ทำนองที่ว่า รู้อะไรแม้จะรู้เพียงอย่างเดียว ฝึกจน เชี่ยวชาญก็เกิดผล)
10. เกณฑ์อัตนัย (Subjective Criteria)	10. เกณฑ์ปรนัย (Objective Criteria)
11. ประเมินผลแบบอิงกลุ่ม (Norm – Referenced)	11. ประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ (Criterion – Referenced)
12. การรายงานผลการเรียนเป็นระบบเกรด (Final Grades)	12. การรายงานผลการเรียนเป็นแบบสมรรถนะ (Student Competence)

4.3 ข้อดีข้อเสียของการจัดอาชีวศึกษาแบบนิยมทั่วไปกับแบบฐานสมรรถนะ

ตารางที่ 4.2 แสดงการเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของการจัดอาชีวศึกษาแบบนิยมทั่วไปกับแบบฐานสมรรถนะ

แผนการเรียนการฝึกวิชาชีพแบบนิยมทั่วไป (Conventional Vocational Programs)	แผนการเรียนการฝึกวิชาชีพแบบฐานสมรรถนะ (Competency – Based Vocational Programs)
เช่น หลักสูตร ปวช. และปวส. ของกรมอาชีวศึกษาทุก หลักสูตร รายวิชาสามัญ วิชาพื้นฐานและบางรายวิชาชีพ	เช่น หลักสูตรระยะสั้น, หลักสูตรฝึกอบรมของกรมพัฒนา รายวิชาตอนท้ายหลักสูตร ปวช. รายวิชาที่จัดสอนในสถาน ประกอบการระบบทวิภาคี
1. ใช้นเนื้อหาวิชา (Content – Based) การออกแบบหลักสูตรกระทำได้ง่าย เนื่องจากใช้ ฐาน เนื้อหาสาระ มีโครงสร้างและกรอบเวลาแน่นอน ผู้พัฒนา หลักสูตรไม่จำเป็นต้องเชี่ยวชาญในงานอาชีพก็สามารถ กำหนดหลักสูตร โดยการคัดลอกหรือเลียนแบบเนื้อหา หลักสูตรอื่นใดมาก็ได้ การจัดแผนแบบนี้ประหยัดค่าใช้จ่าย เนื่องจากกิจกรรม การเรียนการสอนเกือบไม่ต้องใช้งบประมาณด้านเครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์มากนัก	1. ใช้ฐานสมรรถนะ (Competency – Based) การพัฒนาหลักสูตรกระทำไ้ยาก เนื่องจากต้องใช้ ฐานสมรรถนะ แต่ถูกกำหนดด้วยเกณฑ์เวลา ผู้พัฒนา หลักสูตรจะต้องเชี่ยวชาญในการทำงานจริง การกำหนด หลักสูตรอาจคัดลอกมา แต่จะต้องสามารถวิเคราะห์ กระบวนการทำงานได้จริง การจัดแผนแบบนี้ทำให้มีงบค่าใช้จ่ายสูง เนื่องจาก ต้องมีการปฏิบัติงานที่ต้องใช้เครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ที่ ค่อนข้างครบถ้วน
2. ใช้ฐานของเวลา (Time – Based)	2. ใช้ฐานของสมรรถนะการทำงาน/ผลงาน (Performance – Based)
3. อัตราการทำงานเป็นไปตามกลุ่ม (Group Paced)	3. อัตราการทำงานเป็นแบบรายบุคคล (Individually Paced)
4. ความต้องการเป็นกลุ่มเป็นชั้นเรียน (Group Needs) การจัดการเรียนการสอนของครูจะสะดวกและใช้เวลา ที่แน่นอน เนื่องจากใช้อัตราการทำงานแบบกลุ่ม การกำกับ ดูแลการปฏิบัติงานใช้เวลาเท่าที่กรอบเวลากำหนดไว้	4. ความต้องการเป็นรายบุคคล (Individual Needs) การจัดการเรียนการสอนอาจไม่สะดวกเนื่องจากใช้ เวลาของนักเรียนที่ไม่แน่นอนและจะต้องสละเวลากับ นักเรียนเป็นรายบุคคล การกำกับดูแลอาจยุ่งยากเนื่องจาก นักเรียนแต่ละคนจะใช้เวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน
5. ผลป้อนกลับช้า (Delays Feedback) ผลป้อนกลับที่ล่าช้าทำให้การปรับปรุงเนื้อหาและ วิธีการสอนกระทำได้ล่าช้าด้วย เนื่องจากวิธีการเรียนการ สอนที่เหมาะสมกับระบบนี้คือแผนการเรียนแบบ Day Release ช่วงเวลาเสร็จสิ้นรายวิชาจึงเป็นภาคเรียน	5. ผลป้อนกลับโดยพลัน (Immediate Feedback) ผลป้อนกลับโดยพลันทำให้การปรับปรุงเนื้อหาและวิธี สอนสามารถกระทำได้ทันที เนื่องจากวิธีการเรียนการสอนที่ เหมาะสมกับระบบนี้คือแผนการเรียนแบบ Block (Day) Release สำหรับแต่ละงานเฉพาะอีกทั้งช่วงระยะเวลาเสร็จ สิ้นรายวิชาที่ใช้เวลานั้น

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

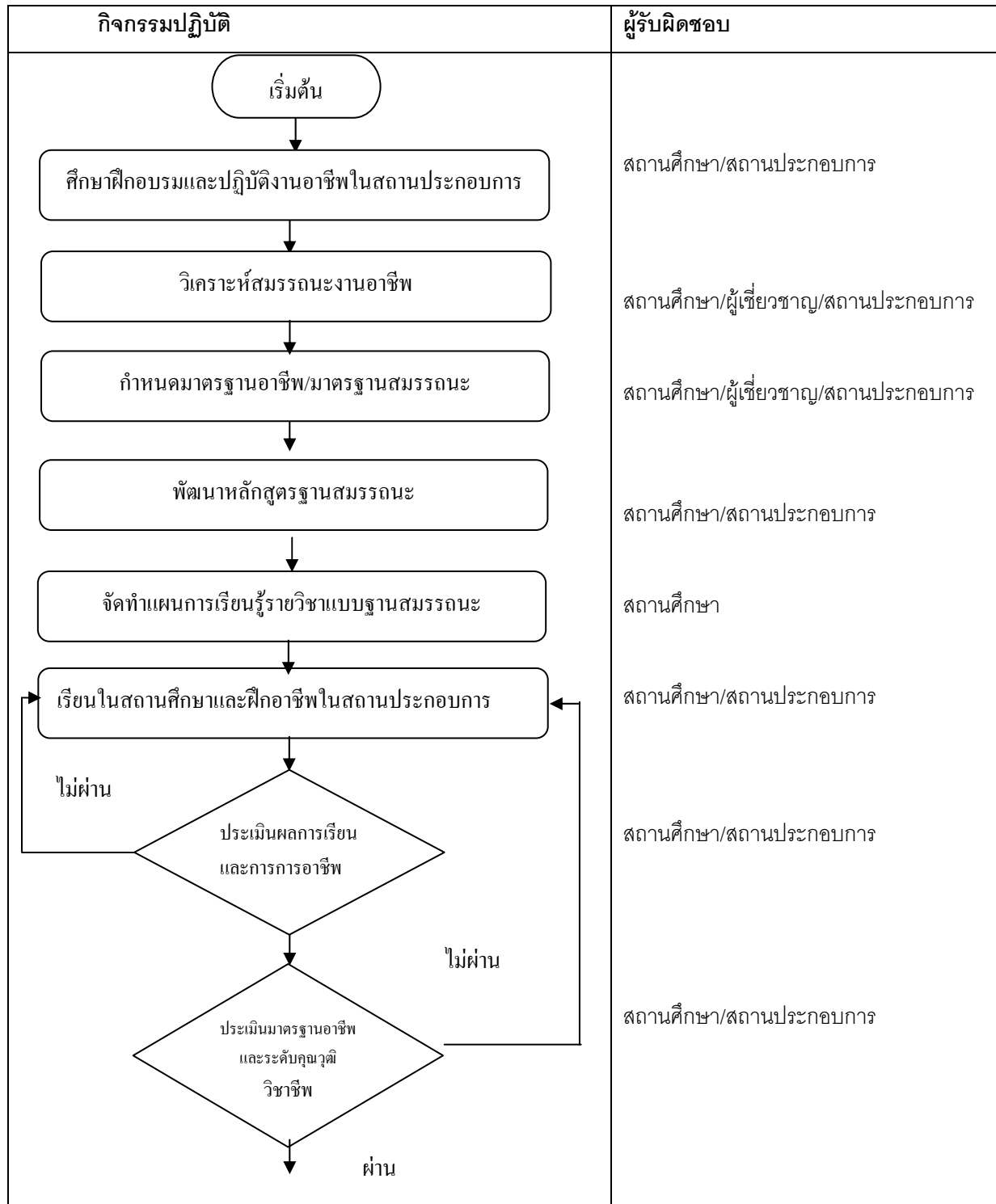
<p>แผนการเรียนการฝึกวิชาชีพแบบนิยมทั่วไป (Conventional Vocational Programs)</p>	<p>แผนการเรียนการฝึกวิชาชีพแบบฐานสมรรถนะ (Competency – Based Vocational Programs)</p>
<p>6. ใช้ตำรา หรือ สมุดงาน (Textbook/Workbook Materials) การใช้ตำรา หรือ สมุดงานโดยการสอน สัปดาห์ละครั้งตลอดภาคเรียน ทำให้ครูผู้สอน มีภาระไม่มากนักในการเตรียมการสอน ล่วงหน้าเพียง 1-2 สัปดาห์ บางทีก็อาจใช้เวลาเตรียมการสอนเพียง 2-3 ชั่วโมงก่อนทำการสอน</p>	<p>6. มอดูล และวัสดุสื่อการเรียนการสอน (Modules and Media Materials) การดำเนินเนื้อหาโดยใช้มอดูลและวัสดุสื่อการเรียนการสอนที่ต้องสอนต่อเนื่องในช่วงระยะสั้น ๆ ทำให้ครูต้องเตรียมการสอนทั้งวิชา ล่วงหน้าให้แล้วเสร็จก่อนในช่วงสั้นๆเช่นกัน อีกทั้งมีปริมาณงานที่ต้องทำ ล่วงหน้าให้ครบทั้งวิชา จึงทำให้ครูต้องรับภาระหนัก</p>
<p>7. ถูกจำกัดประสบการณ์จริง (Limited Field Experience)</p>	<p>7. เรียนรู้ประสบการณ์จากงานจริง (Learning in the Field)</p>
<p>8. สอนโดยการบรรยายหรือสาธิตจากครู (Lectures, Demonstrations) ถูกจำกัดประสบการณ์งานจริง การเรียน การสอนเปรียบได้กับการนำเรื่องมาเล่าให้ฟัง</p>	<p>8. สอนโดยการช่วยเหลือจากวิทยากร (Assistance of Resource Person) เรียนรู้ประสบการณ์จากงานจริง โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้เลี้ยงคอยชี้แนะ แต่ครูก็ต้องรอบรู้ในเรื่องราวด้วย</p>
<p>9. จุดประสงค์กำหนดเป็นจุดประสงค์ทั่วไป (General Objectives) จุดประสงค์การเรียนรู้แบบฐานเนื้อหาใช้การแยกเนื้อหา ออกเป็น หน่วยการเรียนรู้ (learning unit) แล้วแยกหน่วยการเรียนรู้เป็น หัวข้อ (topic) และเขียนด้วยจุดประสงค์ทั่วไป (General Objective) จากนั้นแยก หัวข้อเป็น หัวข้อย่อย (Subtopic) เขียนด้วยจุดประสงค์เฉพาะ หรือ พฤติกรรมเฉพาะ (Specific Objective หรือ Behavioral Objective) ทำให้เกิดจุดประสงค์เฉพาะมากมาย ไม่มีจุดหมายของการนำแต่ละจุดประสงค์ไปใช้ชัดเจน แต่จะเหมาะสมที่เป็นแบบฐานกว้าง (broad – based)</p>	<p>9. จุดประสงค์กำหนดเป็นจุดประสงค์เฉพาะ (Specific Objectives) จุดประสงค์การเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะ ใช้การแยกงานหลักหรือหน้าที่ (Duty) ออกเป็นงานเฉพาะ (Task) โดยมีจุดประสงค์เดียว เรียกว่า กฤตกรรมปลายทาง (TPO, Terminal Performance Objective) แล้วแบ่งงานเฉพาะออกเป็น 2-4 งานย่อย (Element) และกำหนดจุดประสงค์ EO หรือ กฤตกรรมย่อย ของแต่ละงานย่อย, (Enabling Objective) ในแต่ละงานย่อยยังแยกออกเป็นขั้นตอน (step) การทำงาน แล้วกำหนดเป็นพฤติกรรมหรือจุดประสงค์เฉพาะ (Specific Objective) ซึ่งจะประกอบกันเป็นกระบวนการจนเสร็จสิ้นสู่ปลายทาง</p>
<p>10. เกณฑ์อัตนัย (Subjective Criteria)</p>	<p>10. เกณฑ์ปรนัย (Objective Criteria)</p>

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

<p>แผนการเรียนการฝึกวิชาชีพแบบนิยมทั่วไป (Conventional Vocational Programs)</p>	<p>แผนการเรียนการฝึกวิชาชีพแบบฐานสมรรถนะ (Competency – Based Vocational Programs)</p>
<p>11. ประเมินผลแบบอิงกลุ่ม (Norm-Referenced)</p> <p>ประเมินผลแบบอิงกลุ่ม วัดผลสัมฤทธิ์โดยการจัดการเรียนรู้ ความสามารถ เรียงจากมากไปหาน้อย อาจแปลงคะแนนเป็นคะแนนมาตรฐาน แล้วตัดเกรดตามช่วงคะแนน เช่น A, B, C, D และ F เกรด A ไม่ได้แสดงค่าความรู้ความสามารถใด นอกจากบอกว่าดีกว่าคนอื่น ๆ ส่วนใหญ่ในชั้นเรียนนั้น ถ้าในชั้นนั้นหาคนเก่งไม่ได้ก็ยังมีคนสอบได้เกรด A</p>	<p>11. ประเมินแบบอิงเกณฑ์ (Criterion-Referenced)</p> <p>ประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ วัดผลสัมฤทธิ์โดยเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งเป็นอัตราการประเมินปกติ (Normal Pace) ของผู้เรียนผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ไม่ใช่อัตราของมืออาชีพ เช่น เวลามาตรฐานของการพิมพ์ดีด 50 คำต่อนาที ถ้าพิมพ์ได้ 40 คำต่อนาทีแสดงว่ามี ดรรชนีสมรรถนะ (Performance Index) เท่ากับ 0.8 หรือถ้าพิมพ์ได้ 60 คำต่อนาที จะมีดรรชนีสมรรถนะเท่ากับ 1.2 ดรรชนีเหล่านี้อาจแปลงเป็นเกรด A, B, C... ได้ แต่การแปลความหมายอาจแตกต่างกัน</p> <p>การประเมินผลแบบอิงเกณฑ์นี้เคยสร้างความผิดพลาดในวงการศึกษามาแล้วในอดีต กล่าวคือ เกณฑ์ที่สร้างขึ้นมักไม่มีหลักการอะไรน่าเชื่อถือ มาใช้เกณฑ์การปฏิบัติงานจริง อีกทั้งยังใช้การวัดผลที่ผิดวิธีอีกด้วย</p> <p>เนื่องจากการเรียนการสอนแบบฐานเนื้อหา</p>
<p>12. การรายงานผลการเรียนเป็นระบบเกรด (Final Grades)</p> <p>การรายงานผลการเรียนยังใช้ระบบเกรดของแต่ละรายวิชา ทำให้ทราบผลเป็นภาพรวมของแต่ละวิชา</p>	<p>12. การรายงานผลการเรียนแบบสมรรถนะ (Student Competence)</p> <p>การรายงานผลการเรียนใช้การแสดงผลสมรรถนะในแต่ละหน่วยการเรียนรู้หรือแต่ละ Task การรายงานผลอาจเป็น Student Performance Agreement หรือ Competency Passport</p>

5. กระบวนการและวิธีการปฏิบัติที่ได้ปรับปรุงใหม่

จากปัญหาของการจัดอาชีวศึกษาที่เน้นเนื้อหาเป็นฐาน (Content Based) ซึ่งส่งผลให้ผู้สำเร็จการศึกษาดตกทักษะ ความชำนาญในการปฏิบัติงานอาชีพ สถานประกอบการต้องใช้เวลาในการฝึกอบรมผู้สำเร็จการศึกษาเพิ่มเติมจนถึงระดับ ที่พร้อมทำงาน ซึ่งนับเป็นความล้มเหลวของการจัดการอาชีวศึกษาของประเทศ ดังนั้นกระบวนการทัศน์ใหม่ของการจัดการ อาชีวศึกษาจึงควรเน้นสมรรถนะเป็นฐาน(Competency Based) ซึ่งสามารถสรุปได้ภาพดังต่อไปนี้

กิจกรรมปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
<pre> graph TD A((A)) --> B[สำเร็จการศึกษาและบรรจุเข้าทำงาน ตามระดับความสามารถ] B --> C[ประเมินความพึงพอใจของสถานประกอบการ ที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษา] C --> D([เริ่มต้น]) </pre>	<p>สถานศึกษา/สถานประกอบการ</p> <p>สถานศึกษา/สถานประกอบการ</p>

ภาพที่ 2 แสดงกระบวนการและวิธีการปฏิบัติที่ได้ปรับปรุงใหม่

6. การวัดและวิเคราะห์คุณภาพของผลการทำงาน และประโยชน์ที่ได้รับ

การประเมินคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กำหนดมาตรฐานดังนี้

สาขาวิชาพณิชยการ

1. สื่อสารโดยใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในชีวิตประจำวันและในงานอาชีพ
2. พัฒนาตนเองและสังคมตามหลักศาสนา สิทธิหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ
3. พัฒนาตนเอง พัฒนางานอาชีพ และแก้ไขปัญหา โดยใช้หลักการกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
4. และคณิตศาสตร์
5. พัฒนาบุคลิกภาพและสุขภาพของตน โดยใช้หลักการกระบวนการด้านสุขศึกษาและพลศึกษา
6. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนางานด้านธุรกิจ
7. วางแผนประกอบอาชีพด้านธุรกิจ โดยนำระบบบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตมาใช้ใน
8. องค์กร
9. จัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัย และความปลอดภัยในองค์กรและชุมชน
10. ประยุกต์ใช้หลักการพื้นฐานงานอาชีพด้านธุรกิจ ในการปฏิบัติงานและในชีวิตประจำวัน

สาขางานธุรกิจค้าปลีก

11. จำแนกประเภทและโครงสร้างของธุรกิจค้าปลีก
12. จัดการงานต้อนรับและให้บริการลูกค้า
13. จัดการเอกสารที่ใช้ในธุรกิจค้าปลีก
14. วางแผนดำเนินการส่งเสริมการขายในธุรกิจค้าปลีก
15. ตรวจสอบและหามาตรการป้องกันการสูญเสียสินค้าในร้านค้าปลีก

ส่วนเพิ่มเติมจากที่หลักสูตร สอศ. กำหนดโดยการวิเคราะห์อาชีพธุรกิจค้าปลีกในร้านสะดวกซื้อ มีดังนี้

1. จำแนกโครงสร้างสินค้าในธุรกิจค้าปลีก
2. อธิบายรายละเอียดข้อมูลสินค้าภายในร้านค้าปลีก
3. ควบคุมการจัดสินค้าตามหลักการ First In First Out (FIFO)
4. การตรวจสอบคุณภาพของสินค้าทุกประเภทภายในร้านและตรวจสอบให้เป็นไปตามมาตรฐาน
5. อำนวยความสะดวกและแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานการขายสินค้าและการบริการลูกค้าในร้านให้เป็นไปอย่างเรียบร้อยตามมาตรฐานการบริการใน Friendly Service
6. ควบคุมการจัดเก็บและรักษาอุปกรณ์ต่างๆภายในร้านให้สะอาดอยู่ในสภาพพร้อมใช้ตลอดเวลา
7. ตรวจสอบความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยโดยรวมบริเวณหน้าร้านพื้นที่ขายสินค้าและหลังร้านให้เป็นไปตามมาตรฐาน
8. บันทึกและตรวจสอบการบันทึกข้อมูลของอุปกรณ์การขาย รวมถึงอุณหภูมิพื้นที่ขายเพื่อรักษาคุณภาพของสินค้าภายในร้าน
9. ตรวจสอบและควบคุมสื่อโฆษณาต่างๆ ที่เข้ามาในร้านแต่ละรอบให้ครบถ้วนและถูกต้อง
10. ตรวจสอบและควบคุมสินค้าคงเหลือทั้งร้านให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสมกับยอดขาย
11. ตรวจสอบเงินสดในเครื่อง (Point of Sale :POS)
12. เตรียมเงินสำรองทอนให้เพียงพอต่อยอดขาย
13. ตรวจสอบผลเงินสดขาด – เกินใน Shift Survey
14. ตรวจสอบและส่งข้อมูลเอกสารทางการเงิน
15. ออกใบกำกับภาษี
16. การวิเคราะห์ค่าทางสถิติเกี่ยวกับการขาย

มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพสาขางานธุรกิจค้าปลีก

โรงเรียนปัญญาภิวัฒน์ เทคโนโลยีได้ดำเนินการกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ (Vocational Qualification Standard) หรือมาตรฐานสมรรถนะ (Competency Standard) สาขางานธุรกิจค้าปลีก โดยดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานอาชีพ (Occupational Analysis) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์หน้าที่ (Functional Analysis) บุคลากรในร้านสะดวกซื้อ โดยเทียบเคียงตำแหน่งพนักงานร้าน (Store Officer) และผู้ช่วยผู้จัดการร้าน (Store Assistant Manager) และเทียบเคียงกับ Australian Qualification Framework (AQF) สาขาธุรกิจค้าปลีก (Retail Business) ระดับ 1-3 ดังนี้

ระดับ (Level)	ด้านความรู้ (Knowledge)	ด้านทักษะ (Skill)	ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attribute)
ปวช.1	<p>1.เข้าใจหลักการและประยุกต์ใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษาในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ</p> <p>2.เข้าใจหลักการและกระบวนการในงานพื้นฐานวิชาชีพและงานที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานด้านพาณิชย์การ</p> <p>3.จำแนกประเภทและโครงสร้างของธุรกิจค้าปลีก</p>	<p>1.สื่อสารโดยใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในชีวิตประจำวันและในงานอาชีพ</p> <p>2. สาธิตสินค้า ขายสินค้าและบริการแก่ลูกค้าทั้งทางตรงและทางอ้อม</p> <p>3.จัดแสดงสินค้า จัดร้านค้าและจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายในรูปแบบต่างๆ</p> <p>4.จัดการงานต้อนรับและให้บริการลูกค้า</p>	<p>1.มีวินัยตรงต่อเวลา และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพองค์กรและประเทศชาติ</p> <p>2.มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบข้าง</p>

มาตรฐานร้านสะดวกซื้อ

ระดับ (Level)	ด้านความรู้ (Knowledge)	ด้านทักษะ (Skill)	ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attribute)
ปวช.1	<p>1.รู้จัก 7 –ELEVEN</p> <p>2.รู้แนวคิดในการดำเนินธุรกิจปรัชญา / วิสัยทัศน์ / พันธกิจ วัฒนธรรมองค์กรโครงสร้างองค์กร</p> <p>3.รู้ความหมายและมีความรู้เกี่ยวกับระบบมาตรฐาน กระบวนการทำงานตามระบบมาตรฐานร้านคุณภาพ (QSS Standard)</p> <p>4.รู้วิธีการบริการแบบ Friendly Service</p> <p>5.รู้ข้อมูลสินค้าและบริการเพื่อนำเสนอแก่ลูกค้า</p> <p>6.รู้บทบาทหน้าที่ กระบวนการของแคชเชียร์และระเบียบปฏิบัติที่แคชเชียร์ควรทราบ</p>	<p>1.ปฏิบัติงานได้ตามกระบวนการตามตำแหน่งของงานระดับพนักงานร้าน</p> <p>2.ติดตามข่าวสารต่างๆที่บริษัทกำหนด เช่น เอกสาร Bullertin , NPI</p> <p>3.บันทึกรายงานการขายสินค้า (PCL) ทุกครั้ง ให้บริการลูกค้าแบบ Friendly Service</p> <p>4.การขายสินค้า Food</p> <p>5.ตรวจนับสินค้าควบคุมพิเศษ (Control Log)</p> <p>6.Plus Sell สินค้าให้ลูกค้า</p>	<p>1.มีความพร้อม ด้านบุคลิกภาพและการแต่งกายในการให้บริการลูกค้า</p> <p>2.มีความพร้อมด้านอารมณ์ในการให้บริการลูกค้า</p> <p>3.ดูแลสุขอนามัยของตนเอง ก่อนการเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม</p> <p>4.ดูแลรักษาสภาพร้านให้สะอาดและเป็นระเบียบอยู่เสมอ</p>

ระดับ (Level)	ด้านความรู้ (Knowledge)	ด้านทักษะ (Skill)	ด้านคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ (Attribute)
ปวช.2	<p>1.เข้าใจหลักการ วิธีการและขั้นตอนในสาขางานที่เลือก</p> <p>2.มีทักษะ มีประสบการณ์ กระบวนการในงานอาชีพตามสาขางานที่เลือก</p> <p>3.มีทักษะในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในงานอาชีพตามสาขางานที่เลือก</p> <p>4.มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาในการทำงาน</p>	<p>1.จัดการเอกสารที่ใช้ในธุรกิจค้าปลีก</p> <p>2.วางแผนดำเนินการส่งเสริมการขายในธุรกิจค้าปลีก</p>	<p>1.พัฒนาตนเองและสังคมตามหลักศาสนา สิทธิหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ</p> <p>2.พัฒนาตนเอง พัฒนางานอาชีพ และแก้ไขปัญหา โดยใช้หลักการกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์</p> <p>3.พัฒนานุคลิกภาพและสุขภาพของตน โดยใช้หลักการกระบวนการด้านสุขศึกษาและพลศึกษา</p>

มาตรฐานร้านสะดวกซื้อ

ระดับ (Level)	ด้านความรู้ (Knowledge)	ด้านทักษะ (Skill)	ด้านคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ (Attribute)
ปวช.2	<p>1.รู้ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผน ที่ทางกลยุทธ์ นโยบายของบริษัท องค์การคุณภาพ และจริยธรรม ธุรกิจ</p> <p>2.รู้หลักการและแนวคิดพื้นฐาน Concept ร้านสะดวกซื้อ , หลักการพื้นฐาน การจัดการร้าน 5 ประการ (SAVE Q)</p> <p>3.รู้บทบาทของผู้ช่วยผู้จัดการร้าน ในงานบริการ</p> <p>4.รู้คำศัพท์ต่างๆที่ใช้ในร้านสาขา</p> <p>5.รู้บทบาทของผู้ช่วยผู้จัดการร้าน ในงานบริการ</p> <p>6.รู้ความหมายของตลาดและ การตลาด ส่วนประสมทาง การตลาด การวิเคราะห์ลูกค้า กลุ่มเป้าหมาย</p> <p>7.รู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ ขายสินค้าการบริการ</p>	<p>1.สื่อสารภายในทีม เกี่ยวกับข้อมูล ของสินค้า / โปรโมชั่น / เป้าหมายและ การบริการที่ดีภายในผลัด</p> <p>2.นำข้อมูลจาก Store Profile ไปใช้ ในการปฏิบัติงานร้าน เช่น วาง แผนการขาย ส่งและจัดเรียงสินค้า</p> <p>3.ตรวจสอบยอดขายประจำผลัด ถูกต้องตามมาตรฐานที่กำหนดไว้</p> <p>4.เปลี่ยนสินค้าให้กับลูกค้าในกรณี ต่างๆ ได้</p> <p>3.ออกไปกำกับภาณีแบบต่างๆ</p> <p>4.จัดทำ และตรวจสอบเอกสาร Pos Void , Shift survey ให้ครบถ้วน</p> <p>5.จัดทำรายงาน Cash Report</p> <p>6.แก้ไขและรับมือ กับสถานการณ์ ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากลูกค้าที่เข้ามาใช้ บริการภายในร้านได้</p>	<p>1.เป็นแบบอย่างที่ดี ของ พนักงานภายในร้านในการ ให้บริการลูกค้า</p> <p>2.ให้บริการตามความต้องการ และเกินความคาดหวัง</p> <p>3.ปฏิบัติตามแนวทางจริยธรรม ธุรกิจและข้อพึงปฏิบัติในการ ทำงาน</p> <p>4.มีส่วนร่วมในกิจกรรม 7 ส</p> <p>5.ดูแล ให้พนักงานภายในร้าน ปฏิบัติตามตามกฎระเบียบ เพื่อ ความปลอดภัยในการทำงาน</p>

ระดับ (Level)	ด้านความรู้ (Knowledge)	ด้านทักษะ (Skill)	ด้านคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ (Attribute)
ปวช.3	1.มีทักษะในการแสวงหาความรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถพัฒนางานให้มีคุณภาพ มากยิ่งขึ้น	1.ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนางานด้านธุรกิจ 2.วางแผนประกอบอาชีพด้านธุรกิจ โดยนำระบบบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตมาใช้ในองค์กร 3.หาข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลทางการขาย และกำหนดช่องทางการจำหน่าย 4.จัดทำเอกสารเกี่ยวกับการขาย จัดหารสินค้าและบริการ 5.วางแผนดำเนินการส่งเสริมการขายในธุรกิจค้าปลีก	1.จัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม อาชีวนามัย และความปลอดภัยในองค์กรและชุมชน 2.ประยุกต์ใช้หลักการพื้นฐานงานอาชีพด้านธุรกิจ ในการปฏิบัติงานและในชีวิตประจำวัน 3.มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีต่องาน และเห็นแนวทางในทางประกอบอาชีพสุจริต 4.อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าและถูกวิธี

มาตรฐานร้านสะดวกซื้อ

ระดับ (Level)	ด้านความรู้ (Knowledge)	ด้านทักษะ (Skill)	ด้านคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ (Attribute)
ปวช.3	1.รู้กระบวนการบริหารสินค้า เพื่อให้ได้ยอดขายตามเป้าหมาย 2.รู้วิธีการจัดการสินค้า Book Smile 3.มีความรู้ในกระบวนการ Audit สินค้า 4.รู้ที่มาและความสำคัญของการสอนงาน 5.รู้ความหมาย ประโยชน์ และ ขั้นตอนของการสอนงาน 6.รู้ความแตกต่างระหว่างและ หลักการสร้างทีมงาน	1.ใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในการสั่งสินค้าได้ 2.ตรวจสอบให้พนักงานจัดเรียง สินค้าให้ถูกต้องสวยงามตาม หลักการจัดเรียง 3.ตรวจสอบคุณภาพของสินค้าก่อน การจำหน่าย 4.ตรวจสอบความพร้อมอุปกรณ์ที่ใช้ ในการจัดจำหน่าย 2.สอนงานต่างๆภายในร้านให้กับ พนักงานคนอื่นๆ ได้ 3.จัดเรียงสินค้า Book Smile บน เฟอร์นิเจอร์ต่างๆได้อย่างถูกต้อง 4.ให้ข้อมูลกับลูกค้าเกี่ยวกับสินค้า Book Smile 5.จัดทำเอกสารในระบบสินค้าคง คลังถูกต้องครบถ้วน 6.ตรวจสอบข้อมูลคลัง Break case ของร้านสาขาได้ 7.ตัดจ่ายสินค้าหมดอายุ หรือเสื่อม คุณภาพ	1. มีมนุษยสัมพันธ์ในการ ทำงานร่วมกับผู้อื่น 2.สร้างทีมงานให้ทำงานร่วมกัน ภายในร้านได้

ตารางที่ 5.1 แสดงมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพค้าปลีก ระดับ 1 -3

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผู้สอนมีความรู้อย่างแท้จริงในระบบงานอาชีพธุรกิจค้าปลีก
2. ผู้เรียนได้เรียนตามสมรรถนะและระดับของอาชีพจากผู้ปฏิบัติงานในอาชีพ
3. ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการที่มีคุณภาพ
4. ผู้เรียนได้ฝึกอาชีพตามระดับการปฏิบัติในอาชีพเทียบเคียงกับต่างประเทศ
5. ผู้จบการศึกษาสามารถปฏิบัติงานตามระดับงานในอาชีพในระดับมาตรฐาน
6. ประชากรของประเทศไทยที่ได้รับการศึกษาในระบบทวิภาคีที่มีคุณภาพสามารถปฏิบัติงานได้ตรง
7. ความต้องการของสถานประกอบการในประเทศไทยและต่างประเทศ

ประสิทธิผล

1. จำนวนรายวิชาของหลักสูตรธุรกิจค้าปลีกที่สอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานประกอบการเพิ่มเป็น 33 รายวิชา
2. อัตราการเพิ่มขึ้นของนักเรียนที่มีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของพนักงาน ระดับตำแหน่งงาน ผู้ช่วยผู้จัดการร้าน 2 จาก 43% เป็น 63%

7. ความท้าทายต่อไป

1. โรงเรียนปัญญาภิวัฒน์ เทคโนโลยี จะ เป็นสถานศึกษาชั้นนำ ในการจัดการสอนระบบทวิภาคี ในสาขางาน อาชีพธุรกิจค้าปลีกในระดับสากล
2. โรงเรียนสามารถออกไปรับรองการปฏิบัติงานทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สำหรับผู้เข้าร่วมศึกษาและฝึก อาชีพในสาขางานธุรกิจค้าปลีก ทั้งในประเทศไทยและอาเซียน
3. โรงเรียนสามารถออกไปรับรองการคุณวิชาชีพครูในสาขางานธุรกิจค้าปลีกได้
4. ผู้จบการศึกษา คือ เมื่อจบการศึกษาแล้วมีตำแหน่งที่รองรับการปฏิบัติงานในระดับสากลได้
5. สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบทวิภาคีเพิ่มขึ้น และเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา ระบบทวิภาคี
6. ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีในสาขาอาชีพธุรกิจค้าปลีก

8. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไข

1. กรอบข้อบังคับของการศึกษาไทยที่ยังไม่เอื้ออำนวยในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีที่ชัดเจน
2. การเข้าถึงของสถานประกอบการที่ไม่ชัดเจนในการกำหนดระดับการปฏิบัติงาน
3. ความร่วมมือของสถานศึกษาการกับหน่วยงานรัฐและเอกชนในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคียังมีข้อจำกัด
4. การยอมรับในวงการศึกษาไทย ค่านิยมหลักของผู้ปกครอง ผู้เรียน ต่อการจัดการศึกษาระบบทวิภาคียังมี น้อย
5. คุณค่าของระดับฝีมือยังขาดการรับประกันคุณภาพและรายได้

9. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ และความยั่งยืน

1. สถานศึกษาร่วมมือกับรัฐบาลในการส่งเสริมการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีที่เพิ่มขึ้นจากสัดส่วนเดิมเป็น 70:30
2. สถานศึกษาร่วมมือกับโรงเรียนรัฐบาลและเอกชนในการจัดการศึกษาและการประกันควมมีคุณภาพและ ประกันรายได้ของผู้จบการศึกษาในอนาคต
3. รัฐบาลกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการจัดการศึกษาในระดับวิชาชีพเพิ่มขึ้นเน้น Work Based มากกว่าการ เน้น Content Based
4. เพิ่มช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้ปกครอง นักเรียน และบุคคลในสังคม
5. เพิ่มการทางเลือกของผู้เรียน ผู้ปกครอง สถานศึกษา รัฐและเอกชน และอื่น ๆ ในการเข้าร่วมการจัดการศึกษากับโรงเรียน ฯ
6. การมุ่งเป้าหมายของกลุ่มที่เป็นรากฐานที่สำคัญในอนาคตของประเทศ

10. เอกสารอ้างอิง

จะเด็จ เปาโสภาก,มนตรี พรหมเพ็ชร. การพัฒนาสมรรถนะอาชีพ: เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ. สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ .2548

นวลจิตต์ เขาวงกิตพิงศ์. 2545. ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร : ประมวลสาระ เรื่องการจัดการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

Australian Qualification Framework, 2010.

Retail Services Training Package of Auatralia,2010.

